

NYHETENE

19-08-003
Skattedirektøren:

Ja til bestikkelser

MORTEN WOLDSDAL

Skattemyndighetene godtar at norske bedrifter trekker utgifter til bestikkelser i utlandet fra på skatten. Flere større selskaper har benyttet seg av denne adgangen. I visse deler av verden er det umulig å få inngå avtaler uten at bestikkelser er inne i bildet, sier skattedirektør Willy Ovesen. Han har akseptert bestikkelser i millionklassen som fradragberettigede utgifter.

— Bestikkelser er en akseptert del av forretningsmoralen i endel land, sier en representant for en større norsk bedrift. Det kan være nødvendig med bestikkelser helt opp på presidentnivå. Hvis man ikke bestikker sentrale personer, er det det

samme som å si at man ikke ønsker kontrakten.

Kamouflert

De fleste bestikkelser blir nok godt kamouflert i bedriftenes regnskaper. Men noen ganger er beløpene så store at selskapene må gå til skattemyndighetene for å få fradrag på skatten.

Skattedirektør Willy Ovesen bekrefter at flere av de større bedriftene i Norge har vært involvert i slike saker.

— Vi gjennomfører meget grundige undersøkelser i disse tilfellene. Blir vi overbevist om at dette er reelle utgifter bedriftene har hatt, har vi akseptert bestikkelser som fradrag, sier Ovesen. Han understreker at det ofte kan være vanskelig å finne ut hvem bestikkelsene er gitt til, slik at man kan være helt sikker på at det ikke er noe lureri med i bildet. — Sjeiken gir ingen kvittering, sier han spøkefullt. I tvilstilfellene

forlanges det en uttalelse fra hele bedriftens styre om saken.

— Alle sakene vi har hatt har vært drøftet med Finansdepartementet, som har vært venig i at de må godtas som fradrag, sier Ovesen. Han ønsker ikke å uttale seg om hvor store beløp som kan bli brukt til bestikkelser, men ifølge ham kan det i enkelttilfeller dreie seg om summer i millionklassen.

«Gaver»

I Sverige har Lunds Universitet nylig gjennomført en undersøkelse som viser at seks av ti svenske bedrifter bruker bestikkelser i forbindelse med virksomheten i utlandet. Siste eksempel er våpenfabrikken Bofors, som har betalt 250 millioner kroner i en bestikkelsessak i India.

Hvor utbredt dette er i norsk næringsliv er uklart. I Norges Eksportråd ønsker

man ikke å kommentere temaet. Men det er klart at norske selskaper har måttet betale tildels store bestikkelser i Midt-Østen, Afrika, Sør-øst-Asia og Sør-Amerika.

Da oljeselskapet Saga Petroleum opererte i det vestafrikanske landet Benin, fikk selskapet flere oppfordringer om å gi betydelige «gaver» til presidenten og andre regjeringsmedlemmer. Saga nektet imidlertid å gjøre dette. Sentrale personer i Saga sier at det nok er en av hovedårsakene til at selskapet ble kastet ut av Benin. Saga ble da erstattet av et sveitsisk selskap, som var adskillig mer rundhåndet med slike «gaver».

Andre norske bedrifter har imidlertid betalt det det koster for å hevde seg på utenlandske markeder. Bestikkelsene kan være så uskyldige som dyr parfyme til en forværelsesdame for å få snakke med viktige personer,

brennevin til en toller eller hundre kroner i «drikkepenger» til en grensevakt.

Men det kan også dreie seg om betydelig større beløp: En norsk eksportbedrift skulle nylig losse en skipslast med varer i et land i Midt-Østen. Da skipet kom til kai, var det ingen som «fant» de nødvendige importpapirer. I dette tilfellet var dokumentene havnet på selveste presidentens skrivebord. Han forlangte en større «havneavgift» satt inn på sin private bankkonto i Sveits for at skipet skulle få losse lasten.

Den samme bedriften måtte i Sør-Amerika importere en meget viktig del til et større losseanlegg som var gått i stykker. For å få denne vitale delen inn i landet, måtte selskapet ut med et stort pengebeløp til en sentral politiker som tilfeldigvis satt på importansøkingen. En annen bedrift måtte betale en politiker tilsvarende 10 prosent av en kontrakt for å få oppdraget.